

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-23>

УДК 336.025:[338.001.36]

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ

IMPROVEMENT OF MECHANISM FOR THE FORMATION OF FINANCIAL STABILITY OF HOSPITALITY

Гончар Лілія Олександрівна

кандидат економічних наук, старший викладач,
Київський національний університет культури і мистецтв
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5621-0910>

Беляк Андрій Олександрович

асистент,
Київський національний університет культури і мистецтв
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2273-7906>

Honchar Liliia, Belyak Andrii

Kyiv National University of Culture and Arts

Стаття присвячена комплексному узагальненню теоретико-методологічних та прикладних аспектів удосконалення механізму забезпечення фінансової стійкості підприємств сфери гостинності та пошуку ефективних шляхів управління діяльністю з урахуванням особливостей сфери специфічними інструментами фінансового менеджменту. Сформульовано удосконалену комплексну систему управління фінансовою стійкістю, що включає базисні (основні) функції управління фінансовою стійкістю, впровадження та реалізація яких, передбачає застосування відповідних фінансових методів, форм і належного фінансового інструментарію. Здійснено класифікацію показників оцінки фінансової стійкості підприємства за визначеними ключовими ознаками. Визначено основні функції забезпечення фінансової стійкості. Досліджено основні принципи, за якими повинен функціонувати механізм управління фінансовою стійкістю підприємств сфери гостинності. З метою оцінки ефективності управління фінансовою стійкістю визначено рівні: оперативний, тактичний і стратегічний рівнях та відповідний інструментарій забезпечення.

Ключові слова: фінансова стійкість, сфера гостинності, механізм управління фінансовою стійкістю, інструменти фінансового менеджменту, система забезпечення механізму фінансової стійкості, показники фінансової стійкості.

Статья посвящена комплексному обобщению теоретико-методологических и прикладных аспектов совершенствования механизма обеспечения финансовой устойчивости предприятий сферы гостеприимства и поиска эффективных путей управления деятельностью с учетом особенностей сферы специфическими инструментами финансового менеджмента. Сформулировано усовершенствованную комплексную систему управления финансовой устойчивостью, включающую базовые (основные) функции управления финансовой устойчивостью, внедрение и реализация которых предполагает применение соответствующих финансовых методов, форм и надлежащего финансового инструментария. Осуществлена классификация показателей оценки финансовой устойчивости предприятия по определенным ключевым признакам. Определены основные функции обеспечения финансовой устойчивости. Исследованы основные принципы, по которым должен работать механизм управления финансовой устойчивостью предприятий сферы гостеприимства. С целью оценки эффективности управления финансовой устойчивостью определены уровни: оперативный, тактический, стратегический и соответствующий инструментальный обеспечения.

Ключевые слова: финансовая устойчивость, сфера гостеприимства, механизм управления финансовой устойчивостью, инструменты финансового менеджмента, система обеспечения механизма финансовой устойчивости, показатели финансовой устойчивости.

Given the recent trends in the hospitality industry during quarantine restrictions, which can rather be described as "business survival", the problem of ensuring the financial stability of enterprises is quite acute, which today should

be viewed from a different angle and have a relevant vector direction. That is why the article is devoted to a comprehensive generalization of theoretical and methodological and applied aspects of improving the mechanism of financial stability of enterprises in the hospitality industry and finding effective ways to manage activities, taking into account the specifics of specific financial management tools. Any business entity in modern market conditions independently plans and implements its own economic and financial activities. The management of enterprises pays the greatest attention to forecasting and ensuring economic growth, which is possible only under conditions of financial stability. Today, financial stability is one of the most effective tools of financial controlling, which makes it possible to establish an effective mechanism for managing the enterprise. In conditions when the economy develops cyclically, the emergence of crisis phenomena that threaten the financial stability of the enterprise – is natural. Therefore, it is necessary to timely, adequately identify crisis situations in the financial stability of the enterprise with a clear and timely implementation of risk management measures. An improved complex system of financial stability management has been formulated, which includes the basic functions of financial stability management, the implementation and realization of which involves the use of appropriate financial methods, forms and appropriate financial tools. The classification of indicators for assessing the financial stability of the enterprise according to certain key features. The main functions of financial stability are identified. The basic principles according to which the mechanism of management of financial stability of the enterprises of hospitality sphere should function are investigated. In order to assess the effectiveness of financial stability management, the following levels have been identified: operational, tactical and strategic levels and appropriate support tools.

Keywords: financial stability, hospitality, financial stability management mechanism, financial management tools, system of providing financial stability mechanism, indicators of financial stability.

Постановка проблеми. Процес управління фінансовою стійкістю підприємствами сфери гостинності є одним із найважливіших функціональних напрямків системи фінансового менеджменту, який має міцні зв'язки з іншими системами управління та природно входить до системи менеджменту доходів та витрат, руху капіталу, активів і грошових потоків, керування структурою капіталу, показниками платоспроможності та ліквідності, рентабельності, ділової активності, іншими аспектами його діяльності. У сфері гостинності саме фінансова стійкість виступає однією з головних передумов стабільної й успішної роботи підприємств в ринкових умовах. Якщо підприємство є фінансово стійким, платоспроможним, має достатню міцність бренду, то воно має ряд переваг перед іншими підприємствами такого ж профілю, наприклад, під час отримання кредитів, залучення інвестицій, при виборі постачальників і під час підбору кваліфікованих кадрів. Чим вищою є фінансова стійкість підприємства, тим воно є більш незалежним від несподіваних, різких, непередбачуваних змін ринкової кон'юнктури і має менші ризики банкрутства.

Зважаючи на останні тенденції функціонування підприємств індустрії гостинності в період дії карантинних обмежень, які радше можна охарактеризувати як «виживання бізнесу», досить гостро стоїть проблема забезпечення фінансової стійкості підприємств, яка сьогодні повинна розглядатися під іншим кутом та мати релевантне векторне спрямування. Саме тому удосконалення механізму управління фінансовою стійкістю підприємств сфери гостинності є однією з найважливіших

проблем фінансового менеджменту на сьогоднішній день.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання формування комплексного дієвого механізму забезпечення фінансової стійкості є багатоаспектним. Проблема дослідження й аналізу досягнень підприємств сфери гостинності стійкого та стабільного розвитку в довгостроковій перспективі присвятили праці ряд вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема, Н. Адвокатова [4], Н. Баранова [8], Л. Батченко [1; 2; 9], А. Беляк [1; 2; 9], Л. Богатирьова [8], Н. Богацька [3], О. Галюк [3], Л. Гончар [1; 2; 9], Л. Корчевська [4], Дж. Ф. Маршалл [11], Л. Наумова [6], К. Орехова [7], А. Поддєрьогін [6], О. Тридід [7] тощо. Окремі аспекти фінансової стійкості підприємств саме у сфері гостинності досліджувалися Дж. Боуеном [10] та Ф. Котлером [10]. Найбільш ширше дефініцію поняття, основні підходи, структуру сфери гостинності досліджував І. Пандяк [5].

Дослідження фінансового стану підприємства та шляхи його покращення в бізнес-процесах сфери гостинності здійснили Н. Богацька та О. Галюк. Л. Корчевська та Н. Адвокатова проаналізували вартісний підхід до визначення фінансової стійкості підприємств. А. Поддєрьогін, Л. Наумова, К. Орехова, О. Тридід дослідили фінансову стійкість підприємств в економіці України. Н. Баранова та Л. Богатирьова здійснили аналіз теоретичних аспектів та практично проаналізували фінансову стійкість та інвестиційну привабливість підприємств сфери гостинності.

Прикладні аспекти формування механізму фінансової стійкості на сучасних підприєм-

ствах індустрії гостинності в умовах мінливості досліджені та проаналізовані вітчизняними науковцями Л. Батченко, А. Беляком та Л. Гончар.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний рівень зацікавленості вітчизняними та зарубіжними науковцями досліджуваною проблемою та зважаючи на підвищення мінливості і нестабільності ринкових умов, не вирішеними залишаються питання модернізації механізмів забезпечення фінансової стійкості підприємств сфери гостинності та їх обґрунтування і адаптування до практики реально діючих суб'єктів господарювання.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є комплексне узагальнення теоретико-методологічних та прикладних аспектів удосконалення механізму забезпечення фінансової стійкості підприємств сфери гостинності. Методологічною основою дослідження стала низка загальнонаукових методів: *методи синтезу та аналізу* – для дослідження вітчизняного та міжнародного досвіду формування механізму забезпечення фінансової стійкості підприємств сфери гостинності; *методи групування, систематизації та узагальнення* – для розвитку класифікації наукових методів та моделей формування механізму забезпечення фінансової стійкості підприємств у сфері гостинності; *метод індукції і дедукції* – для визначення концептуальних основ та структуро-логічної схеми формування механізму забезпечення фінансової стійкості підприємств сфери гостинності; *графоаналітичний метод* – для схематичної та наочної інтерпретації теоретичних і практичних положень роботи; *метод логічного узагальнення* – при формуванні висновків наукового дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Механізм забезпечення фінансової стійкості будь-якого підприємства сфери гостинності – це сукупність методів і принципів розроблення та реалізації запропонованих рішень, що пов'язані із забезпеченням на такому рівні фінансових активів і ресурсів, їх формування та розподілення, що дозволило б підприємству підтримувати розвиток, базуючись на зростанні капіталу та прибутку при збереженні кредитоспроможності та платоспроможності, забезпечуючи підтримку його фінансової рівноваги [1, с. 268].

Об'єкт управління фінансовою стійкістю підприємств сфери гостинності включає всі сфери діяльності закладів, що забезпечують

його бізнес-діяльність в ринкових умовах. Суб'єкт управління – це структурний елемент управлінського процесу, яка включає керівництво, менеджерів фінансових служб, які координують бізнес-діяльність закладу для забезпечення стабільної прибуткової діяльності у тривалій перспективі.

Дослідження економічної діяльності підприємства за основними фінансовими показниками дає можливість визначити, що метою управління фінансовою стійкістю є постійна підтримка заходів, що спрямовані на запобігання та унеможливлення виникнення кризових ознак втрати стабільної діяльності, плато та кредитоспроможності. Виходячи з того, що фінансова стійкість будь-якого підприємства передбачає забезпечення стабільності на довгострокову перспективу, проблеми можуть виникати і в поточному періоді, зокрема у зв'язку із накопиченням кредиторської заборгованості та боргів перед кредитно-фінансовими установами. Таким чином, задля запобігання втрати стійкого та стабільного стану підприємства потрібно постійно тримати на увазі, відстежувати виникаючі прояви затримання платежів покупцями продукції або послуг, прогнозувати витрачання коштів за сплатою кредитних зобов'язань, ряду податкових платежів та витрат за іншими напрямками – підтримувати баланс руху грошових коштів.

З метою управління фінансовою стійкістю потрібно вирішити ряд задач відповідно до сфери діяльності підприємства. Зменшення обсягів залишкової готової продукції сприятиме прискоренню оборотності оборотних активів, збільшенню прибутків і, відповідно, фінансової стійкості підприємства.

Такі сфери діяльності, як інвестування й кредитування пов'язані з вивільненням коштів з обігу, що негативно віддзеркалюється на стабільності підприємства, тому в процесі управління фінансовою стійкістю доречно враховувати достатність розміру додаткових прибутків для погашення заборгованості за розрахунками, що виникли. Також потрібно спланувати яким чином відбуватиметься покриття витрат, задля синхронізації та збалансування руху коштів.

Окрім цього, до складу механізму забезпечення фінансової стійкості підприємств сфери гостинності відносять наступні елементи: мета, завдання та функції управління, організаційна структура, система забезпечення механізму, критерії оцінювання рівня фінансової стійкості, брендинг (розвиток іміджу підприємства, зміцнення власної торгової

марки (бренду), застосування клієнтоорієнтованого підходу в обслуговуванні споживачів) та система комплаєнс-контролю (перевірка дотримання і відповідності встановлених правил; управління комплаєнс-ризиками).

До базисних (основних) функцій управління фінансовою стійкістю підприємств сфери гостинності можемо віднести: фінансове планування та прогнозування, фінансовий аналіз, фінансове забезпечення, фінансове регулювання та фінансовий контроль.

Впровадження та реалізація кожної із вищезазначених функцій передбачає застосування відповідних фінансових методів, форм і належного фінансового інструментарію.

Комплексне поєднання визначеного інструментарію у структуровану єдину систему взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих елементів забезпечує формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємств сфери гостинності (рис. 1).

Інструменти мають певне встановлене економічне навантаження, тісно пов'язані між собою і застосовуються в певних об'єктивних межах. При використанні визначеного регуляторного навантаження, важелі впливають із встановленого інструменту, конкретизують його дію в механізмі та покликані стимулювати або обмежувати певну діяльність. Очевидно, що діапазон дії інструментів, важелів, методів та механізму управління фінансовою стійкістю певного підприємства сфери гостинності регламентований чинним нормативно-правовим законодавством та перебуває в об'єктивно обмеженому організаційному та інформаційному просторі.

Узагальнивши методичні підходи до управління фінансовою стійкістю, представляється доцільною класифікація показників оцінки фінансової стійкості підприємства за такими ознаками: за елементами оцінки, за рівнем значимості, за характером визначення і за можливістю визначення нормативного значення. У цілому методичний інструментарій управління фінансовою стійкістю підприємств можна представити наступними групами показників (рис. 2) [1, с. 283; 9, с. 164].

Керування фінансовою стійкістю підприємств сфери гостинності із використанням фінансового механізму допоможе досягти необхідних результатів виключно за умов поєднання доцільно спрямованого взаємозалежного впливу всіх його елементів.

Визначення ключової мети процесу управління фінансовою стійкістю є надважливим в процесі побудови механізму. Ключовою

метою впровадження механізму управління фінансовою стійкістю є досягнення задовільного фінансового стану та забезпечення або збереження відповідного рівня фінансової стійкості підприємства, за якого підприємство мало би відповідний рівень рентабельності, платоспроможності, конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості.

Мета та завдання управління фінансовою стійкістю реалізуються шляхом здійснення функцій управління. Основними функціями, що дозволяють забезпечувати фінансову стійкість на підприємстві, є наступні:

- планування руху капіталу підприємства відповідно до виробничих потреб. Особливо, увагу необхідно приділяти узгодженню платежів і надходження коштів у короткостроковому періоді, що надасть змогу виявляти проблемні терміни розрахунків та встановлювати резервні кошти для майбутніх операцій;

- мотивація та стимулювання персоналу (менеджерів фінансових служб усіх рівнів). Завдяки реалізації функції, відбудеться сприяння до більш відповідального ставлення до виконання власних обов'язків усіма працівниками підприємства, допоможе організувати діяльність менеджерів, зменшити рівень впливу суб'єктивних факторів і дозволить більш вчасно реагувати на фінансові негативні фактори, що можуть виникнути у процесі бізнес-діяльності;

- облік фінансової інформації, яка пов'язана з формуванням і використанням капіталу підприємства, вхідних і вихідних грошових потоків, що дозволяє аналізувати й прогнозувати фінансову стійкість підприємства;

- аналіз фінансової інформації, що здійснюється базуючись на узагальнюючих показниках оцінювання фінансової стійкості, пошуку і встановлення джерел покриття запасів, визначення структури ресурсів та капіталу підприємства;

- контроль за досягненням нормативних значень показниками оцінки фінансової стійкості, виконанням розроблених фінансових планів, контроль процесу реалізації стратегій розвитку підприємства на довгострокову перспективу й уживання заходів для підтримки фінансової стійкості;

- постійний контроль ефективності управління фінансовою стійкістю підприємства у процесі реалізації заходів щодо поліпшення або збереження існуючого фінансового становища, ураховуючи, що можливі проблеми з платоспроможністю, кредитоспроможністю, ліквідністю, рентабельністю тощо мають прямий вплив на стійкість усієї діяльності.

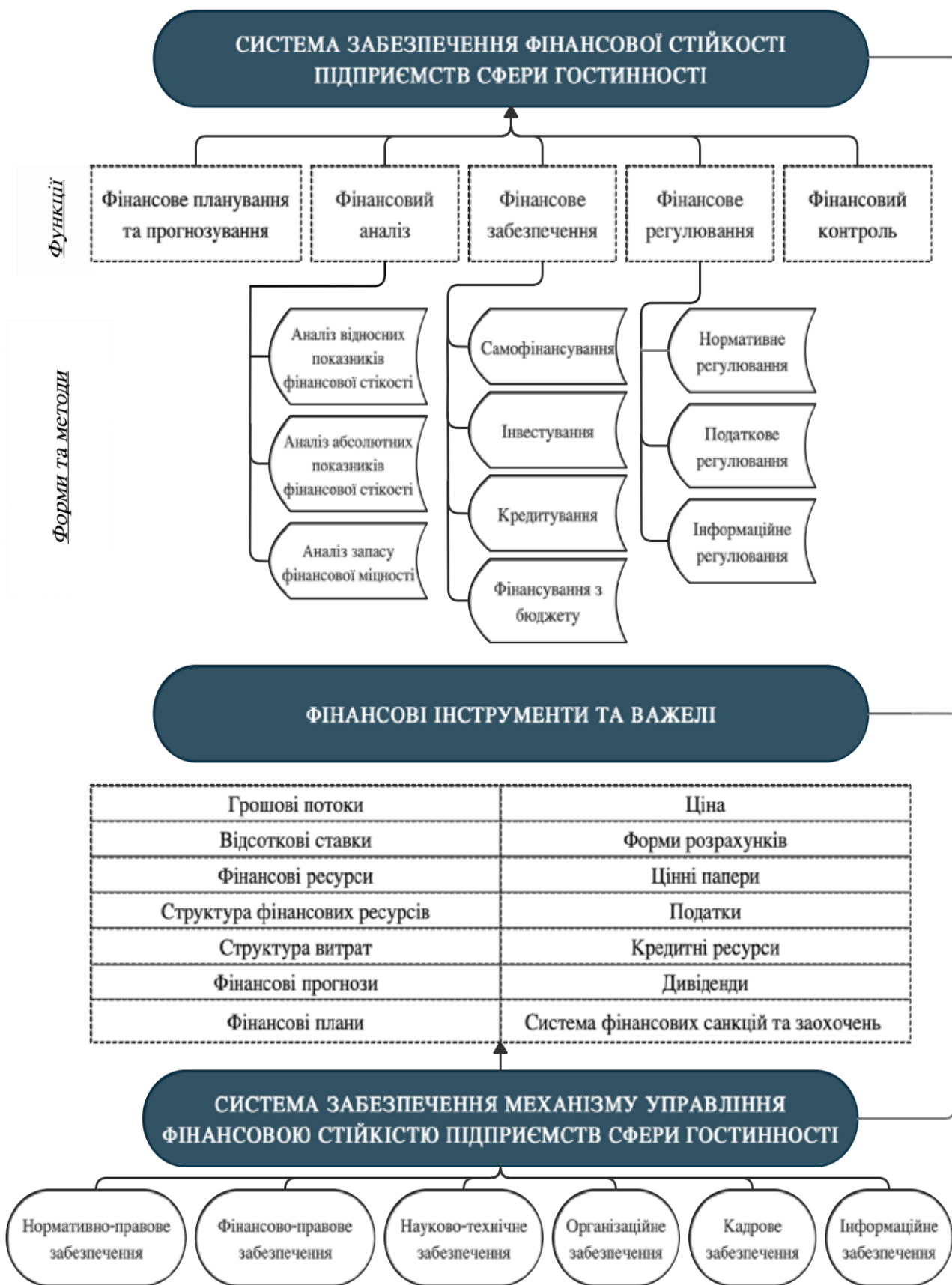


Рис. 1. Структура механізму управління фінансовою стійкістю підприємств сфери гостинності

Джерело: власна розробка

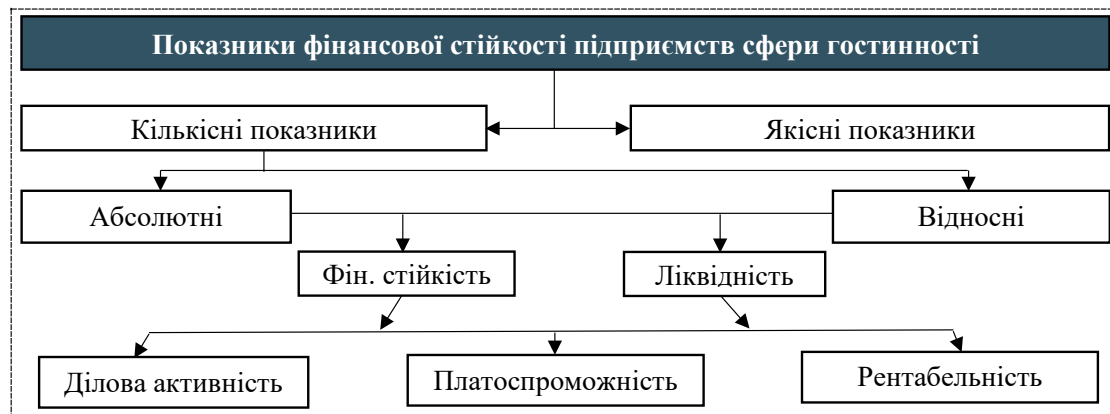


Рис. 2. Групи показників фінансової стійкості підприємств сфери гостинності

Джерело: власна розробка

Процес досягнення основної мети механізму управління фінансовою стійкістю» передбачає спрямованість на вирішенні наступних завдань:

- досягнення нормальної структури джерел фінансування підприємства;
- оптимізування структури активів;
- формування нормального співвідношення джерел фінансування та активів;
- досягнення стану стабільної кредитоспроможності та платоспроможності;
- максимізація рентабельності фінансової, операційної та інвестиційної діяльності за рахунок підвищення ефективності використання фінансових ресурсів;
- забезпечення оптимальної структури та збалансування грошових потоків;
- посилення ефекту фінансового важеля тощо.

Основними передумовами ефективного формування та функціонування запропонованого механізму:

- забезпечення потреб, вимог і інтересів усіх суб'єктів фінансових відносин;
- зворотний зв'язок усіх складових механізму управління фінансовою стійкістю підприємств сфери гостинності;
- своєчасне та адекватне реагування складових механізму на зміни, що зумовлені впливом зовнішніх та внутрішніх факторів середовища.

Безперечно, кожен механізм управління ґрунтується на певних закономірних положеннях. Виходячи з цього, механізм управління фінансовою стійкістю підприємства сфери гостинності повинен функціонувати за наступними принципами:

- принцип комплексності – ефективність запропонованого механізму можлива лише за умов комплексної дієвості всіх складових;

- принцип інтегрованості системи управління фінансовою стійкістю із загальною системою фінансового менеджменту підприємства;

- принцип регламентованості – будь-яка складова механізму реалізує власне функціональне призначення чітко в межах чинного законодавства;

- принцип гнучкості – швидка і адекватна адаптація до змін зовнішнього та внутрішнього середовища, яке впливає на рівень фінансової стійкості;

- принцип цілеспрямованості – дія усього механізму підпорядкована досягненню встановленої мети;

- принцип ефективності – дія механізму повинна мати позитивний ефект від його діяльності;

- принцип потреби постійного моніторингу рівня фінансової стійкості підприємства та факторів, що на неї впливають;

- принцип підпорядкованості стратегії управління фінансовою стійкістю підприємства загальній фінансовій стратегії підприємства (мережі, групи підприємств);

- принцип взаємоузгодженості – має на меті координацію впровадження заходів щодо забезпечення фінансової стійкості підприємства;

- принцип функціональності – означає, що кожна складова механізму має чітке функціональне призначення.

Обов'язковою передумовою ефективного функціонування механізму управління фінансовою стійкістю є відповідна якісна система забезпечення цього процесу, яка включає:

- нормативно-правове забезпечення – законодавчу базу, що регламентує права і обов'язки суб'єктів підприємницької діяльності, стандарти, норми, нормативи у сфері гостинності. Крім цього, можна віднести інструкції, накази, положення та іншу документацію, що створю-

ється підприємством, стосується фінансово-господарської діяльності та є обов'язковою для виконання;

- фінансово-економічне – включає фінансові ресурси, що активізуються з різних джерел для забезпечення стійкого розвитку підприємства та розширеного відтворення;

- організаційне – наявність відповідної організаційної структури, що відповідає за рівень фінансової стійкості на підприємстві;

- науково-технічне забезпечення – теоретико-методологічні та науково-методичні роботи щодо діагностики та управління фінансовою стійкістю підприємств, інформаційна технологія, техніка та програми для аналізу, планування та прогнозування рівня фінансової стійкості підприємства;

- кадрове забезпечення механізму поєднує підготовку та підвищення кваліфікації кадрів, що повинні володіти відповідними навичками щодо оцінювання та підвищення рівня фінансової стійкості підприємства;

- інформаційне забезпечення механізму включає інформаційну базу (фінансову звітність, показники, індикатори та ін.), яка необ-

хідна для аналізу та забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Таким чином, для підвищення фінансової стійкості необхідне створення науково-обґрунтованої концепції її забезпечення, що орієнтована на підвищення частки власних коштів у загальному обсязі ресурсів, що сприятиме більш ефективному використанню позикових коштів і залученню зовнішніх джерел фінансування завдяки застосуванню інструментів фінансового менеджменту (рис. 3) [1, с. 277].

Розглянувши етапи процесу управління фінансовою стійкістю, можна дійти висновку, що це сукупність функцій менеджменту, які впорядковані у логічній послідовності їх застосування. Управління фінансовою стійкістю будь-якого підприємства, залежить від обраного типу фінансової політики, що застосовується, адже від неї залежить допустимі рівні ризиків і рентабельності та цільові показники фінансової стійкості. Механізм забезпечення фінансової стійкості – це система циклічних дій, що пов'язані з виявленням факторів, що мають вплив на фінансову стійкість, з пошуком і організацією виконання ухвалених фінансових рішень.

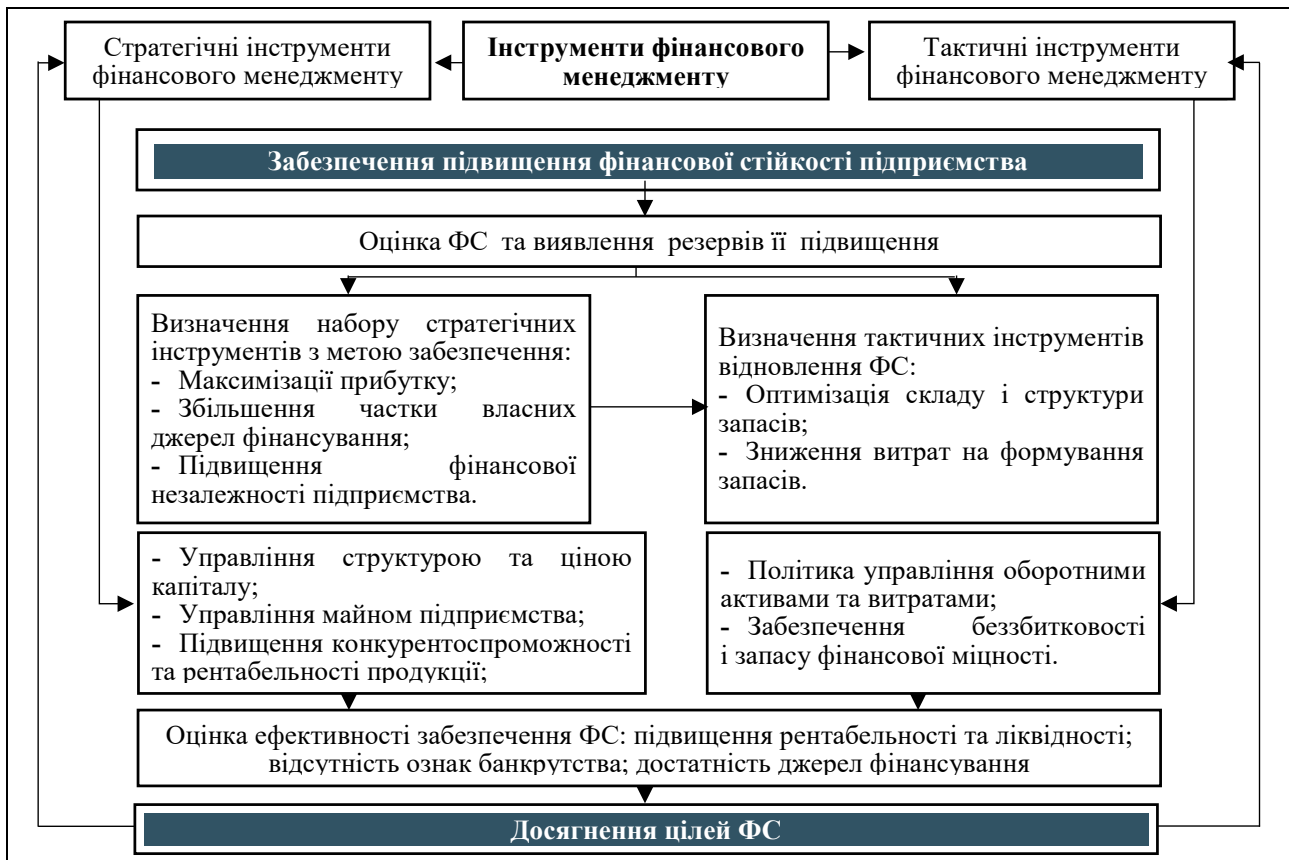


Рис. 3. Механізм забезпечення фінансової стійкості інструментами фінансового менеджменту підприємства сфери гостинності

Джерело: власна розробка

Стратегічне управління фінансовою стійкістю повинне враховувати вид фінансової стійкості, що характерна на даний момент часу, а також цілі фінансового менеджменту та тип фінансової політики. Активний розвиток підприємства, зокрема поєднання операцій з різним рівнем фінансових ризиків, що дозволить впроваджувати інновації, проводити модернізацію і технічне переозброєння підприємства, можливий лише за умов фінансово стійкості в довгостроковій перспективі.

Якщо фінансовий стан підприємства стабільний, доцільними заходами є подальше підвищення рентабельності продажів, часткове вкладення ризикових інвестицій. Якщо підприємство має нестійкий фінансовий стан, надається перевага менш ризиковим операціям на менші терміни окупності. У випадку, коли підприємство є фінансово нестійким – стратегічним завданням є стабілізація (шляхом реструктуризації боргів, відстрочення платежів та продажів непрофільних активів).

У сучасних економічних реаліях кожен суб'єкт господарювання самостійно планує та здійснює власну фінансово-господарську діяльність. При цьому основна увага приділяється прогнозуванню і забезпеченню можливостей економічного зростання, що неможливо без визначення основної характеристики – фінансової стійкості.

Висновки. Таким чином, в розрізі удосконалення механізму забезпечення фінансової стійкості підприємств сфери гостинності визначено, що на сьогодні, фінансова стійкість виступає одним із найдієвіших інструментів фінансового контролінгу, завдяки якому з'являється можливість налагодити ефективний механізм управління підприємством. Здійснене ранжування цілей фінансового

менеджменту за ступенем впливу на фінансову стійкість підприємства та розроблений механізм забезпечення фінансової стійкості підприємств сфери гостинності стратегічними інструментами фінансового менеджменту забезпечить можливості досягнення цільової фінансової стійкості та виявлення можливих загроз з мінімізацією їх наслідків шляхом застосування тактичних інструментів забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Концептуалізуючи основи управління фінансовою стійкістю підприємств сфери гостинності, визначено, що механізм забезпечення фінансової стійкості – це сукупність методів та принципів розроблення та реалізації запропонованих рішень, що пов'язані із забезпеченням на такому рівні фінансових активів і ресурсів, їх формування та розподілення, що би дозволило підприємству підтримувати розвиток, базуючись на зростанні капіталу та прибутку при збереженні кредитоспроможності та платоспроможності, дотримуючи забезпечення і підтримання його фінансової рівноваги.

В цілому сформульоване концептуальне бачення формування механізму забезпечення фінансової стійкості підприємств сфери гостинності відрізняється від уже існуючих моделей тим, що дозволяє комплексно враховувати, аналізувати та використовувати відповідні на підприємстві ресурси, оскільки ґрунтується на поєднанні ключових векторів фінансової політики підприємства, врахуванні релевантного методологічного інструментарію (принципів, методів, функцій, критеріїв тощо), обов'язковому співвідношенні з базовими цінностями підприємства та ґрунтовному аналізу (в т.ч. трендовому) зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Батченко Л.В., Гончар Л.О., Беляк А.О. Особливості формування механізму забезпечення фінансової стійкості підприємств сфери гостинності: теоретико-методологічний аспект. *Фінансові важелі соціально-економічного механізму взаємодії суб'єктів господарювання різних типів та сфер діяльності*. Херсон : Вид. дім «Гельветика», 2020. С. 266–286.
2. Батченко Л.В., Гончар Л.О., Беляк А.О. Формування механізму фінансової стійкості підприємств сфери гостинності: організаційно-економічний аналіз. *Підприємництво і торгівля*. 2020. № 27. С. 13–20. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2020-27-02>
3. Богацька Н.М., Галюк О.В. Фінансовий стан підприємства та шляхи його покращення в бізнес-процесах підприємства. *Молодий вчений*. 2013. № 2. С. 12–16.
4. Корчевська Л.О., Адвокатова Н.О. Вартісний підхід до визначення фінансової стійкості підприємств. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2021. Вип. 1(76). С. 198–203. DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2021.1.25>
5. Пандяк І. Феномен індустрії гостинності: дефініція поняття, основні підходи, структура. *Вісник Львівського університету*. 2016. № 50. С. 277–285. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vgg.2016.50.8714>

6. Поддєрьогін А.М., Наумова Л.Ю. Фінансова стійкість підприємств в економіці України : монографія. Київ : КНЕУ, 2011. 184 с.
7. Тридід О.М., Орєхова К.В. Оцінювання фінансової стійкості підприємства : монографія. Київ : Університет БС НБ України. 2010. 143 с.
8. Baranova N., Bogatyreva L. Financial stability and investment attractiveness of the hotel business enterprises: theoretical aspects and practical analysis. *People: International Journal of Social Sciences*. 2017. № 3(2). DOI: <https://doi.org/10.20319/pijss.2017.32.522532>
9. Batchenko L., Honchar L., Beliak A. The effectiveness of ensuring the financial stability of the restaurant business in the crisis COVID-19. *Anti-crisis management: state, region, enterprise: Multi-authored monograph*. Kaunas, Lithuania : Publishing House "Baltija Publishing", 2020. P. 151–176. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-020-9-11>
10. Kotler P., Bowen J.T., Baloglu S., Makens J. *Marketing for Hospitality and Tourism* 7th Global ed. Pearson. 2016. 688 p.
11. Marshall John F., Bansal Vipul K. *Financial Engineering: A Complete Guide to Financial Innovation*. 1992. 728 p.

REFERENCES:

1. Batchenko, L.V., Honchar, L.O., & Beliak, A.O. (2020). *Features of formation of the mechanism of maintenance of financial stability of the enterprises of sphere of hospitality: theoretical and methodological aspect. Financial levers of the socio-economic mechanism of interaction of economic entities of different types and spheres of activity*. Kherson: Vyd. dim «Helvetyka». (in Ukrainian)
2. Batchenko, L.V., Honchar, L.O., & Beliak, A.O. (2020). Formuvannia mekhanizmu finansovoi stiikosti pidpriemstv sfery hostynnosti: orhanizatsiino-ekonomichniy analiz [Formation of the mechanism of financial stability of enterprises in the field of hospitality: organizational and economic analysis]. *Pidpriemnytstvo i torhivlia*, (27), 13–20. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2020-27-02> (in Ukrainian)
3. Bohatska, N.M. & Haliuk, O.V. (2013). "The financial condition of the enterprise and ways to improve it in the business processes of the enterprise". *Molodyi vchenyi*, no. 2, 12–16. (in Ukrainian)
4. Korchevska L.O., & Advokatova N.O. (2021). Vartisnyi pidkhdid do vyznachennia finansovoi stiikosti pidpriemstv [Cost approach to determining the financial stability of enterprises]. *Visnyk Khersonskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu*, vol. 1(76), 198–203. DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2021.1.25> (in Ukrainian)
5. Pandiak, I. (2016). "The phenomenon of the hospitality industry: definition, basic approaches, structure". *Visnyk Lvivskoho universytetu*, no. 50, 277–285. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vgg.2016.50.8714> (in Ukrainian)
6. Poddierohin, A.M. & Naumova, L.Iu. (2011). "Finansova stiikist pidpriemstv v ekonomitsi: monohrafiia". Kyiv: KNEU, 184 p. (in Ukrainian)
7. Trydid, O.M. and Oriekhova, K.V. (2010). "Otsiniuvannia finansovoi stiikosti pidpriemstva: monohrafiia". Kyiv: vyd-vo Universytetu BS NB Ukrainy, 143 p. (in Ukrainian)
8. Baranova, N., & Bogatyreva, L. (2017). Financial stability and investment attractiveness of the hotel business enterprises: theoretical aspects and practical analysis. *People: International Journal of Social Sciences*, 3(2), 522–532. DOI: <https://doi.org/10.20319/pijss.2017.32.522532> (in Russian)
9. Batchenko, L., Honchar, L., & Beliak, A. (2020). The effectiveness of ensuring the financial stability of the restaurant business in the crisis COVID-19. *Anti-crisis management: state, region, enterprise: Multi-authored monograph*. Kaunas, Lithuania: Publishing House "Baltija Publishing". DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-020-9-11> (in Ukrainian)
10. Kotler P., Bowen J.T., Baloglu S., & Makens J. (2016). *Marketing for Hospitality and Tourism* 7th Global ed. Pearson, 688 p.
11. Marshall, John F., & Bansal Vipul K. (1992). *Financial Engineering: A Complete Guide to Financial Innovation*, 728 p.